

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicæ Pertinentes Ad Anteriores Theses Defensas In Collegio Adriani VI. Pontificis

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1684?]

Conclusio Tertia. Exhibetur doctrina Adversarii circa obligationem præcepti Charitatis, potiſimum sub mortali, & nostra contra illam objecto, quæ ostenditur in Anti-thesibus non esse soluta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40515

sitionum tenent sensum condemnatum : sed istam majorem Adversarii nunquam probabunt. In secundo syllogismo similiter medium non distribuitur : nam majoris sensus est , *ista propositiones sunt condemnata in aliquo sensu Baii* ; atque ita subsumendo hanc minorem : *Lovanienses tenent sensum Baii* , scilicet *aliquem* , iterum clarum est quod medium non distribuatur. Patet ex his omnibus , quàm ineptè adversus Lovaniensium de Charitate doctrinam in Anti-thesibus iterùm adferatur dictum sophisma. Patet secundò quòd nil minus præstet auctor Anti-thesium quam quod per magnificentiam tituli sui facturum promisit. His addo : si ejusmodi sophismatibus uti voluero , quidquid vel cogitare mihi lubet , potero simili argumentorum formâ (omitto materiam) de Auctore Anti-thesium & quolibet alio asserere ac probare.

CONCLUSIO TERTIA.

Exhibetur doctrina Adversarii circa obligationem præcepti Charitatis , potissimum sub mortali , & nostra contra illam objectio , quæ ostenditur in Anti-thesibus non esse soluta.

Anti-thesium Auctori , ut præceptum fidei , spei & charitatis adimpleatur , sufficit si sæpius per vitam actus illi exerceantur. Quod charitatis præceptum specialiter concernit , sufficit illi ut non peccetur mortaliter , si sæpius in vita amor Dei prædominans iteretur. Et addit : sed neque tenetur homo , ne sub veniali quidem , referre omnia opera & singula in Deum ex Charitate Dei propter se dilecti formali , aut virtuali relictâ à formali. Contrâ priorem ejus doctrinam , quæ est de obligatione ad amorem Dei prædominantem , objecimus : si vicibus illis exceptis , quibus vitâ durante amor Dei prædominans iterandus dicitur , toto reliquo vitæ tempore liceat habere amorem creaturæ prædominantem , sive finem ultimum constituere in creatura ; cur non licet semper ? Cui objectioni non satisfacit Auctor Anti-thesium , dum vult Deum semper manere finem nostrum simpliciter ultimum , si à primo instanti usûs rationis , ubi summa bonitas satis propolita fuerit , ametur , isque actus amoris iteretur sæpius , neque , ut ait , retractetur per peccatum mortale. Etenim si vicibus illis exceptis , quibus illi sufficit reiterari amorem Dei , toto reliquo vitæ tempore homo ita sit constitutus , ut de illo juxtâ moralem loquendi modum in Conclusionem anteriore à nobis descriptum , affirmari non possit : amat Deum amore prædominante , sive prædominatur in illo amor Dei ; cor ejus non erit possessum ab amore Dei prædominante. Jam verò si cor non erit possessum ab amore prædominante Dei , possidebitur ab amore creaturarum , sæculi , sive mundi prædominante : adeòque etsi aliud peccatum mortale supponatur tunc non committere , nihilominus censebitur finem ultimum constituere in creatura : siquidem censetur finem ultimum constituere in illo (sive id Deus sive creatura sit) quod amore prædominante , & cor ipsum possidente amamus ; & hoc ipso quo tali amore creaturas amamus , peccamus mortaliter : hoc etsi latè probaverimus in Thesibus nostris de Charitate , hîc

tamen idem brevissimè ostendemus, ex Scriptura, ratione, S. Thoma, & doctrina Scholasticorum de fine ultimo non constituendo in creatura. Ex Scriptura, I. 104. 2 dicitur: *Si quis diligit mundum, non est Charitas Patris in eo.* Hinc enim infertur, quod Charitas Patris non consistat cum antedicta dilectione creaturarum, five mundi: hæc namque constituit secundum absolutam denominationem amatorem mundi five sæculi, adeoque est peccatum mortale, cum solum peccatum mortale excludat Charitatem. Consonat etiam ratio; quia quisquis amore prædominante & cor ipsum possidente, atque adeò super omnia diligit creaturas five mundum, Deum contemnit, dum ejus amorem hoc pacto à corde suo sic excludit, sicut avaritia in homine perfectè, ut ita loquar, avaro excludit à corde ejus liberalitatem: item sicut ambitio cor possidens & in eo prædominans excludit virtutem sibi contrariam. Conformis est, & cuilibet nota doctrina S. Thomæ, qui quòvis aliò peccatò sepositò, docet peccari mortaliter, si quis primo instanti usus rationis non ordinet seipsum ad debitum finem, id est, si tunc creaturam amet amore prædominante & cor ipsum possidente. Quod Scholasticos attinet, secundum illos mortaliter peccatur, dum finis ultimus non in Deo, sed in creatura constituitur: atqui finem ultimum constituit in creatura, quisquis creaturam amore prædominante, cor ipsum possidente, & super omnia amat. Hinc S. Thomas docet, id quod est veniale ex genere suo, fieri mortale in quantum, inquit, constituitur in eo finis: intellige finem ultimum. Censet proinde S. Thomas peccatum aliàs veniale fieri mortale, quando peccatum veniale amatur amore prædominante: quia non alià ratione quàm hæc potest S. Thomas censeri loqui de fine simpliciter, id est, fine ultimo. Neque enim dici potest, quòd ideò dicat in peccato quod aliàs foret veniale constitui finem ultimum, quia istud peccatum veniale refertur ad mortale peccatum sicut ad finem; nam S. Thomas, ut patet 1. 2. q. 88. a. 2. & 4. ex proposito duo illa inter se distinguit, dicitque veniale fieri mortale, vel quia in eo constituitur finis ultimus, vel quia ordinatur ad mortale. Non subsistit ergò interpretatio nominis, quæ Auctor Anti-thesium terminum illum, *constituere finem ultimum in creatura*, sic interpretatur, ut si amor quo Deus ut finis ultimus agentis sæpiùs amatus fuit, non retractetur per peccatum mortale (nimirum ab amore creaturæ prædominante distinctum) censeat per amorem creaturæ etsi prædominantem, adeoque super omnia, non constitui finem ultimum in creatura. Contrarium namque docet S. Thomas, dum locis citatis dicit peccari mortaliter peccatò quod aliàs foret veniale, non solum dum veniale refertur ad mortale (ut consequenter ad suam doctrinam asserere debet Anti-thesium Auctor) sed etiam dum in veniali constituitur finis ultimus, id est, dum veniale amatur amore prædominante, cor possidente, & super omnia. Violenta prorsus & contorta est explicatio termini jam allegata ex Anti-thesibus: nam terminus ille, *constituere finem ultimum*, univocè, ut aiunt, prædicatur de constituente finem ultimum in Deo, & de constituente finem ultimum in creaturâ. Univocè rursus prædicatur de illo qui primo instanti usus rationis constituit finem ultimum in creatura, & de illo qui in decursu vitæ ulterioris constituit finem

ultimum in creatura. Ex quibus omnibus inferitur, quod sicut constituere finem ultimum in Deo, est Deum amare amore prædominante cor possidente & super omnia; ita quoque finem ultimum constituere in creaturâ, sit creaturam amare amore prædominante, cor possidente & super omnia: Et similiter inferitur, quod sicut primo instanti usûs rationis finem ultimum constituere in creatura, est creaturam amare primo instanti amore prædominante; ita quoque in decursu vitæ ulterioris constituere finem ultimum in creatura, sit creaturam amare in vita ulteriori amore prædominante, &c. His modis univocè docet Sanctus Thomas peccari mortaliter, dum in peccato aliàs veniali constituitur finis ultimus, & dum docet peccari mortaliter, si primo instanti usûs rationis homo se non ordinet ad debitum finem, id est, si primo instanti usûs rationis constituat finem ultimum in creatura. Malè ergo innuit Anti-thesium Auctor se in hac parte loqui cum D. Thoma. Nec refert quod secundum S. Thomam præcepta affirmativa etsi obligent semper, non tamen obligent ad semper: nam præceptum de diligendo Deo amore prædominante continet duplex præceptum, unum expressè, alterum implicitè: expressè continet affirmativum de eliciendò actu amoris Dei prædominantis, prout actum elicere intelligunt Scholæ, id est, eo modo, quo requiritur exerceri actum ambulationis, ut quis dicatur ambulare; implicitè præcepto de diligendo Deo amore prædominante, continetur præceptum negativum de non habendo alio fine ultimo agentis sive cordis. Hoc posterius præceptum (ut patet ex doctrina S. Thomæ ante allegata de eo qui peccat mortaliter, quia constituit finem ultimum in eo quod aliàs foret peccatum veniale) obligat ad semper, prout passim præcepta negativa. Prius verò præceptum, affirmativum scilicet, intellectum prout explicuimus, more Scholæ, non obligat ad semper; quia contra illud præceptum non peccat justus, qui, prout Conclusionem primam fusè satis explicatum est, per horas aliquot ludit, studet, etsi nihil illorum faciat ex Charitate. Agimus de præcepto obligante ad amorem Dei prædominantem, idque sub mortali, non autem de præcepto referendi omnia opera in Deum, sive obligante ut nihil fiat ex cupiditate. de quo postea.

CONCLUSIO QUARTA

Ostenditur quod Auctor Anti-thesium sive pro sua, sive contra nostram sententiam circa obligationem actus referendi in Deum, malè alleget, quod eam tenuerit Baius, item quod Lutherus Calvinus &c.

PRO sententia sua de obligatione præcepti Charitatis, & potissimum pro illa quâ asserit hominem non teneri, ne sub veniali quidem referre omnia opera & singula in Deum ex Charitate Dei propter se dilecti, formali, ut loquitur, aut virtuali relictâ à formali. Pro hac sua sententia, sive contra nostram illi oppositam quam in Thesisibus de Charitate latè probavimus, allegat Anti-thesium Auctor, primo loco sophisma jam ante refutatum de Michaële Baio. Secundo alleget quod